

Briselē, 2026. gada 9. jūnijā
(OR. en)

10352/26

EF 176
ECOFIN 799
DELECT 95

PAVADVĒSTULE

Sūtītājs:	Eiropas Komisijas ģenerāļsekretāre, parakstījusi direktore <i>Martine DEPREZ</i>
Saņemšanas datums:	2026. gada 4. jūnijs
Saņēmējs:	Eiropas Savienības Padomes ģenerāļsekretāre <i>Thérèse BLANCHET</i>
K-jas dok. Nr.:	C(2026) 3647 final
Temats:	KOMISIJAS DELEĢĒTĀ REGULA (ES) .../.. (4.6.2026), ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 575/2013 attiecībā uz pagaidu mērķorientētiem operacionālajiem atvieglojumu pasākumiem un mērķorientētiem reizinātājiem iestādes pašu kapitāla prasību aprēķināšanai attiecībā uz tirgus risku

Pielikumā ir pievienots dokuments C(2026) 3647 final.

Pielikumā: C(2026) 3647 final

Briselē, 4.6.2026.
C(2026) 3647 final

KOMISIJAS DELEGĒTĀ REGULA (ES) .../..

(4.6.2026),

**ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 575/2013 attiecībā uz
pagaidu mērķorientētiem operacionālajiem atvieglojumu pasākumiem un
mērķorientētiem reizinātājiem iestādes pašu kapitāla prasību aprēķināšanai attiecībā uz
tirgus risku**

(Dokuments attiecas uz EEZ)

PASKAIDROJUMS

1. DELEĢĒTĀ AKTA KONTEKSTS

Finanšu instrumenti, kurus bankas tur tirdzniecības nolūkā (piemēram, akcijas, obligācijas un atvasinātie instrumenti), ir pakļauti tirgus riskam, t. i., riskam, ka to vērtība samazināsies sakarā ar tirgus cenu nelabvēlīgām izmaiņām. 2008. gada globālā finanšu krīze atklāja vairākas nepilnības tirgus riska prudenciālo prasību izstrādē. Tā rezultātā bankām nebija pietiekama kapitāla, lai segtu ar tirgus risku saistītos zaudējumus. Šīs situācijas dēļ Bāzeles Banku uzraudzības komiteja (BCBS) nolēma pārskatīt starptautiskos tirgus riska standartus, un tādējādi 2016. gada janvārī tika pieņemts pārskatīts tirgus riska regulējums, ko sauc arī par tirdzniecības portfeļa fundamentālo pārskatīšanu (*FRTB*). 2017. gada decembrī Centrālo banku vadītāju un uzraudzības vadītāju grupa lūdza BCBS pārskatīt *FRTB*, jo bija atklājusi vairākas tehniskas problēmas ar regulējuma kalibrējumu. Pārskatīšana tika pabeigta, 2019. gada janvārī publicējot *FRTB* galīgo redakciju. BCBS locekļi sākotnēji vienojās īstenot šos standartus līdz 2022. gada 1. janvārim, taču atlika šo datumu uz 2023. gada 1. janvāri Covid-19 pandēmijas dēļ.

Ņemot vērā pamatīgās izmaiņas, ko paredz *FRTB*, un Bāzeles komitejā joprojām notiekošo tirgus riska pārskatīšanu, ES nolēma regulējumu īstenot divos posmos. Pirmajā posmā *FRTB* tika ieviesti tiktāl, ciktāl tie attiecas uz pārskatu sniegšanas prasībām, tālab Regulu (ES) Nr. 575/2013 ("Kapitāla prasību regula" jeb "KPR") grozot ar Regulu (ES) 2019/876 ("KPR II"). Pārskatu sniegšanas prasību mērķis bija ļaut kompetentajām iestādēm uzraudzīt, kā bankas īstenoja *FRTB*, pirms kļuva saistoši noteikumi par banku pašu kapitāla prasību aprēķināšanu, un ļaut likumdevējiem ņemt vērā iespējamās papildu grozījumus, kas pa to laiku ieviesti starptautiskā mērogā.

FRTB standartu kā saistošu kapitāla prasību īstenošanas ES tiesību aktos otrais posms tika noslēgts ar banku nozares tiesību aktu kopuma izstrādes pabeigšanu. Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/1623 (KPR III) stājās spēkā 2024. gada jūlijā, un to sāka piemērot 2025. gada 1. janvārī.

Regulas (ES) Nr. 575/2013 461.a pants ar grozījumiem, kas izdarīti ar Regulas (ES) 2024/1623 1. panta 236) punktu, ietver prasību Eiropas Komisijai uzraudzīt Bāzeles *FRTB* standartu starptautisko īstenošanu dažādās jurisdikcijās un pilnvaras pieņemt deleģētos aktus, lai nodrošinātu vienlīdzīgus konkurences apstākļus starptautiskā mērogā, ja ieviešanā trešās valstīs tiek novērotas būtiskas novirzes. Pilnvarojums ir paredzēts tāpēc, ka vairumtirdzniecības tirgos bankas var viegli konkurēt, piedāvājot finanšu produktus un pakalpojumus pāri robežām – gan dalībvalstīs, gan trešās valstīs. Pilnvarojums pieņemt deleģētos aktus ļauj uz laiku līdz trim gadiem ieviest pagaidu mērķorientētus grozījumus pašu kapitāla prasībās attiecībā uz tirgus risku un ļauj atlikt *FRTB* piemērošanas datumu ES uz maksimāli diviem gadiem, lai saglabātu vienlīdzīgus konkurences apstākļus starptautiskā mērogā.

Laikā, kad Regula (ES) 2024/1623 stājās spēkā, Komisijas veiktā uzraudzība attiecībā uz *FRTB* īstenošanu dažādās jurisdikcijās liecināja, ka, lai gan dažas jurisdikcijas ir īstenojušas standartus (piemēram, Kanāda un Japāna), citas jurisdikcijas, kurās vienlīdzīgu konkurences apstākļu apsvērumi ir ļoti svarīgi, iepaliek. Joprojām pastāvēja liela neskaidrība par regulējuma īstenošanas termiņiem minētajās jurisdikcijās un iespējamām novirzēm tā īstenošanā. Īpaši jāuzsver, ka ASV 2024. gada jūnijā vēl nebija īstenojušas *FRTB* standartus vai nebija skaidri paukušas, kad un kā tā būtu gatavas to darīt.

Reaģējot uz minētajām starptautiskajām regulatīvajām norisēm, Komisija uzskatīja, ka, lai saglabātu vienlīdzīgus konkurences apstākļus ar trešām valstīm, ir jāpieņem deleģētais akts¹ un *FRTB* standartu piemērošana jāatliek par vienu gadu, proti, līdz 2026. gada 1. janvārim. Komisija 2025. gadā konstatēja, ka citas jurisdikcijas nav panākušas progresu saistībā ar Bāzeles *FRTB* standartu īstenošanu. Tāpēc pēc plašas apspriešanās ar visām ieinteresētajām personām (dalībvalstīm, nozares pārstāvjiem, Eiropas Centrālo banku (ECB), Eiropas Banku iestādi (EBI) u. c.) Komisija 2025. gada jūnijā pieņēma otru deleģēto aktu², lai jauno tirgus riska prudenciālo prasību piemērošanu atliktu par vēl vienu gadu, proti, līdz 2027. gada 1. janvārim. Šis otrais deleģētais akts bija Komisijas pēdējā iespēja atlikt standartu piemērošanas sākšanu.

Komisija 2025. gada novembrī sāka divu mēnešu apspriešanos par ierosināto nākamo soli *FRTB* īstenošanā. Priekšlikums ietvēra pagaidu mērķorientētus grozījumus, ar ko risināt konkrētus regulējuma jautājumus, un vispārēju reizinātāju, ar kuru kompensēt negatīvo kapitāla ietekmi uz bankām. Apspriešanās, kas notika līdz 2026. gada 6. janvārim, tika saņemts būtisks pienesums no plaša ieinteresēto personu loka. Šajā kontekstā norises Apvienotajā Karalistē un ASV liecināja par progresu saistībā ar *FRTB* īstenošanu, lai gan bija kavēšanās un novirzes no starptautiskajiem standartiem. Paredzams, ka Apvienotā Karaliste *FRTB* standartizēto pieeju piemēros no 2027. gada un *FRTB* iekšējos modeļus – no 2028. gada, savukārt ASV 2026. gada 19. martā atkārtoti ierosināja “Bāzele III” īstenošanai piemērot 90 dienu apspriešanās periodu, nesniedzot nekādu skaidrību par pirmo piemērošanu (un demonstrējot atkāpes no *FRTB* standartiem).

Šīs neskaidrības un atšķirības, jo īpaši ASV, rada bažas par vienlīdzīgu konkurences apstākļu saglabāšanu starptautiskā mērogā un iespējamo ietekmi uz ES bankām. Tāpēc Komisija ierosina pagaidu mērķorientētus grozījumus prudenciālajā regulējumā, tostarp vispārēja reizinātāja ieviešanu, lai saglabātu vienlīdzīgus konkurences apstākļus un kompensētu citās jurisdikcijās novērotās atšķirības. Ņemot vērā deleģētā akta mērķorientēto pasākumu pagaidu raksturu un citās jurisdikcijās veiktās īstenošanas potenciālu pastāvīgi izkropļot vienlīdzīgus konkurences apstākļus, Komisija atkārtoti izvērtēs nepieciešamos turpmākos pasākumus saistībā ar 2026. gada ziņojumu par ES banku nozares konkurētspēju.

Tāpat kā divu iepriekšējo deleģēto aktu gadījumā, grozījumi un reizinātājs ietekmē prasības citās KPR daļās, kas papildina *FRTB* piemērošanu vai ir ar to saistītas. Šīs prasības ir: tirdzniecības portfeļa / netirdzniecības portfeļa nošķiruma nosacījumi, kas precizē pašu kapitāla prasību piemērošanas jomu attiecībā uz tirgus risku; pārskatu sniegšana un informācijas atklāšana par pašu kapitāla prasībām attiecībā uz tirgus risku; riska darījumu vērtības minimālās robežvērtības piemērošana pašu kapitāla prasībām attiecībā uz tirgus risku; un tirgus riska uzraudzības salīdzinošā novērtēšana. Vajadzības gadījumā norādījumi par to, kā bankām būtu jāpiemēro šīs prasības atlikšanas periodā, tiks sniegti paziņojuma paketē, un EBI tos precizēs sīkāk, lai nodrošinātu īstenošanas konsekveni un saskaņotību visās bankās.

Deleģētā akta sagatavošanas posmā notika vairākas viedokļu apmaiņas ar ieinteresētajām personām, kuras tieši skar šī atlikšana. Ieinteresēto personu vidū ir EBI, ECB/VUM,

¹ Komisijas Deleģētā regula (ES) 2024/2795 (2024. gada 24. jūlijs), ar ko attiecībā uz datumu, kurā sāk piemērot pašu kapitāla prasības attiecībā uz tirgus risku, groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 575/2013 (OV L, 2024/2795, 31.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2024/2795/oj).

² Komisijas Deleģētā regula (ES) 2025/1496 (2025. gada 12. jūnijs), ar ko attiecībā uz datumu, kurā sāk piemērot pašu kapitāla prasības attiecībā uz tirgus risku, groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 575/2013 (OVL, 2025/1496, 19.9.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2025/1496/oj).

dalībvalstis un nozares apvienības. Apspriešanās ar ekspertu grupu banku, maksājumu un apdrošināšanas jomā (*EGBPI*) notika divas reizes – 2025. gada 16. oktobrī pirms sabiedriskās apspriešanas un 2025. gada 25. martā par deleģētā akta projektu.

2. DELEĢĒTĀ AKTA JURIDISKIE ASPEKTI

Ar šo deleģēto aktu ievieš pagaidu mērķorientētus grozījumus pašu kapitāla prasībās attiecībā uz tirgus risku. Grozījumi attiecas gan uz alternatīvo iekšējā modeļa pieeju, gan uz standartizētajām pieejām. Turklāt ar šo deleģēto aktu tiek ieviests vispārējs reizinātājs tirgus riska pašu kapitāla prasībām.

Peļņas un zaudējumu attiecinājuma pārbaude (*PLAT*) ir viena no prasībām, kas bankai jāizpilda, lai tā varētu izmantot savus iekšējos modeļus pašu kapitāla prasību aprēķināšanai attiecībā uz tirgus risku. Nesenā pieredze liecina, ka iestādēm ir grūtības sekmīgi izturēt pārbaudi – pat tad, ja pārbaudes neizturēšana nav obligāti bijusi saistīta ar modeļa nepilnībām. Arī citas jurisdikcijas risina šo jautājumu saistībā ar *FRTB* īstenošanu. Tāpēc *PLAT* trīs gadu periodā būtu jāizmanto kā uzraudzības instruments, un tam nevajadzētu tieši ietekmēt pašu kapitāla prasības.

Nemodelējamie riska faktori (*NMRF*) tiek uzskatīti par galveno šķērsli tirgus riska iekšējo modeļu izstrādei. Vairākas jurisdikcijas izvēlējas īstenot vai piemērot regulējumu ar dažiem grozījumiem. Deleģētajā aktā paredzētā pasākuma mērķis ir padarīt *NMRF* satvaru operacionālāku, samazinot novērojumu skaitu, kas vajadzīgi, lai riska faktoru uzskatītu par modelējamu.

Viens no kritērijiem, lai riska faktoru uzskatītu par modelējamu, ir tāds, ka iestādei 12 mēnešu novērošanas periodā ir jāidentificē zināms skaits pārbaudāmu cenu minētajam riska faktoram. Citas jurisdikcijas ņem vērā tādu nesen noteiktu vai kā izmantojamu nesen paziņotu riska faktoru īpašos gadījumus, kuriem ir ierobežotas laikkrindas, kas ir īsākas par 12 mēnešiem, un ļauj šos faktorus integrēt iekšējā modeļa pieejā, pirms ir beidzies pilns 12 mēnešu periods. Tāpēc, lai izvairītos no problēmām nodrošināt vienlīdzīgus konkurences apstākļus attiecībā uz īstenošanu ES, ar deleģēto aktu tiek ieviesta iespēja datu prasībās proporcionāli piemērot riska faktoru atbilstības pārbaudi (*RFET*) samērīgi ar laikposmu, kopš riska faktora izveides/emisijas.

Saistību neizpildes riska prasībā attiecībā uz iekšējiem modeļiem suverēnu emitentu saistību neizpildes varbūtību (*PD*) reizina ar 0, lai suverēniem emitentiem saskaņā ar iekšējā modeļa pieeju piemēroto saistību neizpildes riska režīmu saskaņotu ar režīmu, kas tiem piemērots standartizētās pieejas ietvaros, un riska darījumiem ar centrālo valdību piemēroto režīmu pēc būtības saskaņotu ar citām jurisdikcijām.

Kā operacionāls atvieglojuma pasākums bankām tiek dota iespēja samazināt alternatīvās iekšējā modeļa pieejas aprēķinu biežumu no reizi dienā uz reizi nedēļā. Tas sniedz elastību iestādēm, kuras var izvēlēties izmantot šo sloga samazināšanas pasākumu, ja tas atbilst to riska vadībai.

Kolektīvo ieguldījumu uzņēmumu (*KIU*) regulējums, t. i., pozīcijas fondos, ir padarīts operacionālāks un atbilstošāks vienlīdzīgu konkurences apstākļu apsvērumiem gan saskaņā ar alternatīvo iekšējā modeļa pieeju, gan alternatīvo standartizēto pieeju. Proti, ir vienkāršoti divi caurskatāmības aspekti. Pirmkārt, tās biežums ir samazināts, ļaujot iestādēm to veikt reizi ceturksnī, nevis reizi nedēļā (saskaņā ar alternatīvo iekšējā modeļa pieeju) vai reizi mēnesī (saskaņā ar alternatīvo standartizēto pieeju). Otrkārt, ir atļauta daļēja caurskatīšana, ja iestādēm ir ļauts izmantot minēto metodi, ar noteikumu, ka tām ir pārredzamība attiecībā uz vismaz 50 % no *KIU* pamatā esošajiem riska darījumiem. Turklāt saskaņā ar alternatīvo

iekšējā modeļa pieeju alternatīvas modelēšanas metodes ir atļautas ar uzraudzības iestāžu apstiprinājumu. Visbeidzot, vega jutīgumam piemērotais režīms alternatīvajā standartizētajā pieejā ir precizēts kā tāds, uz kuru neattiecas sadalīšana.

Tiek izveidota arī pašu kapitāla prasību pakāpeniska ieviešana konkrētiem instrumentiem atlikušā riska papildinājuma ietvaros. Pasākums neutralizē atlikušā riska papildinājumu (*RAO*) konkrētiem instrumentiem (t. i., instrumentiem, kuru pamatā ir nākotnē īstenojams svārstīgums, Bermudu salu tipa iespējas līgumiem, ko var izmantot vairākos iepriekš noteiktos datumos, un nemainīga termiņa mijmaiņas līguma starpības iespējas līgumiem). Arī citas jurisdikcijas ir pieņēmušas līdzīgus pasākumus attiecībā uz *RAO*.

Kas attiecas uz saistību neizpildes riska prasības aprēķināšanu saskaņā ar alternatīvo standartizēto pieeju, atspoguļojot *FRTB* īstenošanu citās jurisdikcijās, tiek vienkāršota plaši izmantotu riska ierobežošanas metožu atzīšana. Iestādēm ir atļauts risināt termiņu nesakritības jautājumus saistību neizpildes riska prasībā un atzīt riska ierobežošanas attiecības kapitāla vērtspapīru atvasinātajiem instrumentiem un naudas instrumentiem.

Aprēķinot pašu kapitāla prasības riska darījumiem ar ES emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas (*ETS*) atļaujām, saskaņā ar kvantitatīvo izpēti un analīzi tiek atzīts augstāks korelācijas koeficients. Korelācijas koeficienta palielinājums pazemina kopējās kapitāla prasības.

Lai mazinātu neskaidrības par to, kā citas jurisdikcijas īsteno *FRTB*, tiek ieviests reizinātājs 0,9, kas vērsts uz vienkāršotās standartizētās pieejas un alternatīvās standartizētās pieejas (tās galvenā komponenta) uz jutīgumu balstītās metodes aprēķina rezultātiem.

Saskaņā ar alternatīvo standartizēto pieeju prasības, ko piemēro alternatīvajam korelācijas tirdzniecības portfelim, tiek ciešāk saskaņotas ar iestāžu riska vadības praksi un *FRTB* īstenošanu citās jurisdikcijās. Līdz ar to ir atļauta pozīciju sadalīšana indeksa sastāvdaļās.

Bankām ar ļoti nelielu tirdzniecības darbību, kurām būtu jāīsteno alternatīvā standartizētā pieeja, jo to netirdzniecības portfeļa riska darījumu ar ārvalstu valūtu un preču riska faktoru dēļ tiktu pārsniegta KPR 325.a panta 1. punktā noteiktā robežvērtība, tā vietā būtu jāļauj izmantot vienkāršoto standartizēto pieeju. Tas atbilst citās jurisdikcijās ieviestajiem pasākumiem, sniedz šīm bankām mērķorientētu operacionālo atvieglojumu un atspoguļo iniciatīvā ietvertos proporcionalitātes apsvērumus.

Visbeidzot, tiek ieviests vispārējs reizinātājs, lai kompensētu kapitāla palielinājumus: reizinātājs ir svarīgs pasākums, ar ko saglabāt vienlīdzīgus konkurences apstākļus tirgus riska darbībās. Reizinātājs ir fakultatīvs un attiecas tikai uz bankām, kuras saskaņā ar *FRTB* regulējumu pieredzētu kapitāla palielinājumu. Reizinātājs attiecas uz konkrētām bankām un ik pēc trim mēnešiem tiek pārkalibrēts, pamatojoties uz pieejām un tirdzniecības portfeļa / netirdzniecības portfeļa nošķirumu, ko bankas pašlaik izmanto, lai aprēķinātu pašu kapitāla prasības attiecībā uz tirgus risku.

KOMISIJAS DELEĢĒTĀ REGULA (ES) .../..

(4.6.2026),

ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 575/2013 attiecībā uz pagaidu mērķorientētiem operacionālajiem atvieglojumu pasākumiem un mērķorientētiem reizinājumiem iestādes pašu kapitāla prasību aprēķināšanai attiecībā uz tirgus risku

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 575/2013 (2013. gada 26. jūnijs) par prudenciālajām prasībām attiecībā uz kredītiestādēm, un ar ko groza Regulu (ES) Nr. 648/2012¹, un jo īpaši tās 461.a panta 2. punktu,

tā kā:

- (1) Ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2019/876² tika grozīta Regula (ES) Nr. 575/2013, lai *inter alia* minētajā regulā kā pārskatu sniegšanas prasību ieviestu tirdzniecības portfeļa fundamentālās pārskatīšanas (*FRTB*) standartus, kas ir Bāzeles Banku uzraudzības komitejas (*BCBS*) izstrādāts visaptverošs pašu kapitāla prasību kopums tirgus riska darījumiem. Ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2024/1623³ vēlreiz tika grozīta Regula (ES) Nr. 575/2013, lai *inter alia* *FRTB* standartus pārveidotu par saistošām prasībām pašu kapitāla prasību aprēķināšanai attiecībā uz tirgus risku.
- (2) Tā kā starptautisko tirdzniecības darbību jomā ir ļoti sīva konkurence, *FRTB* standarti tika pieņemti, balstoties uz pieņēmumu, ka to īstenošana dažādās jurisdikcijās gan satura, gan termiņu ziņā starptautiskā mērogā nodrošinātu vienlīdzīgus konkurences apstākļus attiecībā uz iestāžu tirdzniecības darbībām. *FRTB* standartu īstenošanas uzraudzība citās *BCBS* locekļu jurisdikcijās un jo īpaši tajās jurisdikcijās, kurās ir daudz starptautiski aktīvu banku, ir norādījusi uz kavēšanos un vairākām novirzēm no starptautiskajiem standartiem un tādējādi uz būtisku risku izkropļot vienlīdzīgus konkurences apstākļus starptautiskā mērogā. Lai novērstu minēto risku un iegūtu vairāk informācijas par citu jurisdikciju īstenošanas termiņiem un faktiskajiem

¹ OV L 176, 27.6.2013., 1. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/575/oj>.

² Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/876 (2019. gada 20. maijs), ar ko groza Regulu (ES) Nr. 575/2013 attiecībā uz sviras rādītāju, neto stabila finansējuma rādītāju, prasībām pašu kapitālam un atbilstīgajām saistībām, darījuma partnera kredītrisku, tirgus risku, riska darījumiem ar centrālajiem darījumu partneriem, riska darījumiem ar kolektīvo ieguldījumu uzņēmumiem, lieliem riska darījumiem, pārskatu sniegšanas un informācijas atklāšanas prasībām un Regulu (ES) Nr. 648/2012 (OV L 150, 7.6.2019., 1. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/876/oj>).

³ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/1623 (2024. gada 31. maijs), ar ko Regulu (ES) Nr. 575/2013 groza attiecībā uz prasībām kredītriskam, kredīta vērtības korekcijas riskam, operacionālajam riskam, tirgus riskam un riska darījumu vērtības minimālajai robežvērtībai (OV L, 2024/1623, 19.6.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1623/oj>).

noteikumiem, Komisija divas reizes ir izmantojusi Regulas (ES) Nr. 575/2013 461.a panta 2. punkta b) apakšpunktā paredzētās pilnvaras ar deleģētajiem aktiem⁴ *FRTB* standartu piemērošanu pašu kapitāla prasību aprēķināšanai attiecībā uz tirgus risku Savienībā atlikt līdz 2027. gada 1. janvārim.

- (3) Pēdējos mēnešos *FRTB* standartu īstenošanas uzraudzība ir parādījusi, ka, lai gan vairums jurisdikciju patiešām ir panākušas progresu minēto standartu īstenošanā, neskaidrība par īstenošanas termiņiem un gala noteikumiem jurisdikcijās, kurās ir liels skaits starptautiski aktīvu kredītiestāžu, joprojām ir ļoti liela. Lai izvairītos no ievērojami neizdevīgiem konkurences apstākļiem Savienības kredītiestādēm attiecībā uz to tirdzniecības darbībām, prudenciālais regulējums pašu kapitāla prasību aprēķināšanai attiecībā uz tirgus risku būtu īslaicīgi uz trim gadiem jāgroza. Mērķtiecīgajos grozījumos būtu jāpievēršas konkrētiem prudenciālās uzraudzības regulējuma aspektiem, attiecībā uz kuriem ir konstatētas vai ir ļoti iespējamās novirzes citās jurisdikcijās.
- (4) Lai kredītiestādēm nodrošinātu noteiktību un regulatīvo stabilitāti attiecībā uz tirgus riska regulējumu, kas tām jāizmanto pašu kapitāla prasību aprēķināšanai, atvieglojumu pasākumiem vajadzētu ilgt trīs gadus, t. i., līdz 2029. gada 31. decembrim, kas ir maksimālais Regulas (ES) Nr. 575/2013 461.a panta 2. punktā paredzētajā pilnvarojumā noteiktais laikposms.
- (5) Saskaņā ar Bāzeles standartiem, ievērojot Regulas (ES) Nr. 575/2013 325.az panta 2. punkta d) apakšpunktu, lai saņemtu atļauju izmantot alternatīvo iekšējā modeļa pieeju (*AIMA*) pašu kapitāla prasību aprēķināšanai attiecībā uz tirgus risku, kredītiestādēm ir pastāvīgi jāveic un sekmīgi jāiztur minētās regulas 325.bg pantā noteiktā peļņas un zaudējumu attiecinājuma pārbaude (*PLAT*) katras tirdzniecības nodaļas līmenī, uz kuru attiecas to *AIMA* atļaujas darbības joma. To tirdzniecības nodaļu gadījumā, kas neiztur pārbaudi, kredītiestādēm pašu kapitāla prasības attiecībā uz tirgus risku jāaprēķina saskaņā ar alternatīvo standartizēto pieeju. Nesenā pieredze liecina, ka vairākām tirdzniecības nodaļām ir grūtības sekmīgi izturēt pārbaudi – pat tad, ja pārbaudes neizturēšana nav obligāti bijusi saistīta ar modeļa nepilnībām. Tā rezultātā citas jurisdikcijas vismaz uz laiku īstenoja *PLAT* nesaistošā veidā – tikai kā uzraudzības instrumentu. Lai kļiedētu bažas par vienlīdzīgiem konkurences apstākļiem ar minētajām jurisdikcijām, veicot īstenošanu Savienībā, būtu arī jāļauj bankām trīs gadu periodā aprēķināt *PLAT* tikai uzraudzības nolūkos un būtu jāprecizē, ka *PLAT* nav tiešas ietekmes uz pašu kapitāla prasībām minētajā periodā.
- (6) *FRTB* standartos ir noteiktas skaidras un stingras prasības nemodelējamiem riska faktoriem (*NMRF*), kas Savienības tiesību aktos tika ieviestas ar leģislatīvajiem aktiem un Komisijas deleģētajiem un īstenošanas aktiem. Tā kā līdz šim visā pasaulē tirgus riska iekšējie modeļi ir ieviesti ļoti ierobežotā apmērā un lielākās jurisdikcijas būtiski kavējas ar *FRTB* īstenošanu, trešo personu pārdevēju datu risinājumu izstrāde, kas ļautu kredītiestādēm mazāku skaitu savu riska faktoru klasificēt kā *NMRF*, joprojām ir ierobežota. Tas būtiski ietekmē pašu kapitāla prasības, radot bažas par to, ka *NMRF*

⁴ Komisijas Deleģētā regula (ES) 2024/2795 (2024. gada 24. jūlijs), ar ko attiecībā uz datumu, kurā sāk piemērot pašu kapitāla prasības attiecībā uz tirgus risku, groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 575/2013 (OV L, 2024/2795, 31.10.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2024/2795/oj) un Komisijas Deleģētā regula (ES) 2025/1496 (2025. gada 12. jūnijs), ar ko attiecībā uz datumu, kurā sāk piemērot pašu kapitāla prasības attiecībā uz tirgus risku, groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 575/2013 (OV L, 2025/1496, 19.9.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2025/1496/oj).

daļa kopējās pašu kapitāla prasībās, kas aprēķinātas, izmantojot iekšējos modeļus, ir lielāka, nekā sākotnēji paredzēts. Kopumā iestādes ir uzskatījušas, ka *NMRF* satvars ir galvenais šķērslis tirgus riska iekšējo modeļu izstrādē. Ņemot vērā šos apsvērumus, citas lielākās jurisdikcijas ir vienkāršojušas savu *NMRF* satvaru, ļaujot vairāk riska faktoru kapitalizēt kā modelējamus saskaņā ar sagaidāmā iztrūkuma mēru. Lai saglabātu vienlīdzīgus konkurences apstākļus visā pasaulē un atvieglotu *NMRF* satvara īstenošanu, ir jāmaina nosacījumi par pārbaudāmu cenu novērojumu skaitu, kas vajadzīgs, lai riska faktoru varētu uzskatīt par modelējamu un tādējādi kapitalizējamu saskaņā ar gaidāmā iztrūkuma aprēķinu.

- (7) Saskaņā ar Bāzeles standartiem viens no Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2022/2060⁵ 1. panta 1. punktā un 4. panta 2. punktā noteiktajiem kritērijiem, lai riska faktoru varētu modelēt, ir tas, ka attiecīgā iestāde 12 mēnešu novērošanas periodā ir identificējusi noteiktu skaitu pārbaudāmu cenu minētajam riska faktoram. Minēto prasību ir problemātiski piemērot nesen emitētiem instrumentiem, tostarp jaunizlaistām obligācijām, jaunām atsauces likmēm vai precēm, jo tas nozīmē, ka 12 mēnešu laikā pēc to emisijas šo pozīciju riska faktori varētu neizturēt riska faktoru atbilstības pārbaudi neatkarīgi no šo pozīciju likviditātes. Lai mazinātu operacionālo slogu iestādēm un nodrošinātu vienlīdzīgus konkurences apstākļus ar kredītiestādēm citās jurisdikcijās, kredītiestādēm būtu jāļauj modelējamības nolūkos nepieciešamo reālās cenas novērojumu skaitu proporcionāli piemērot minētajiem jaunajiem riska faktoriem uz laiku līdz vienam gadam pēc tam, kad minētie jaunie instrumenti pirmo reizi tirgoti tirgū.
- (8) Viena no Regulas (ES) Nr. 575/2013 325.bp pantā minētajām īpašajām prasībām attiecībā uz iekšējo saistību nepildīšanas riska modeli ir tāda, ka kredītiestādes saistību nepildīšanas varbūtību aplēsēm piemēro zemāko līmeni, kas atbilst minētā panta 5. punkta a) apakšpunktā noteiktajām procentuālajām daļām. Līdz ar to konkrētiem emitentiem vai parādniekiem, kam nepiemēro nekādas pašu kapitāla prasības attiecībā uz saistību neizpildes riska prasību saskaņā ar alternatīvo standartizēto pieeju, pašu kapitāla prasības attiecībā uz saistību neizpildes risku saskaņā ar alternatīvo iekšējā modeļa pieeju būtu augstākas nekā saskaņā ar alternatīvo standartizēto pieeju. Tas jo īpaši attiecas uz emitentiem, kas ir centrālās valdības un centrālās bankas ar augstu reitingu. Vairākas jurisdikcijas ir atkāpušās no Bāzeles standartiem, ļaujot bankām saskaņā ar iekšējā modeļa pieeju riska darījumiem ar šiem emitentiem piemērot tādu pašu režīmu, kāds riska darījumiem tiktu piemērots saskaņā ar alternatīvo standartizēto pieeju (t. i., bez pašu kapitāla prasībām attiecībā uz saistību neizpildes risku). Tāpēc, lai nodrošinātu konsekveni starp pieejām un saglabātu vienlīdzīgus konkurences apstākļus ar minētajām jurisdikcijām, arī kredītiestādēm Savienībā vajadzētu būt ieguvējām no līdzīga pasākuma. Tas būtu jāpanāk, piemērojot reizinātāju, kas vienāds ar 0, to emitentu/parādnieku saistību neizpildes varbūtībai, kuriem saskaņā ar alternatīvo standartizēto pieeju piemēro 0 % riska pakāpi, atceļot attiecīgo kapitāla prasību riska darījumiem ar minētajiem emitentiem/parādniekiem.
- (9) Kredītiestādēm, kas ir saņēmušas apstiprinājumu alternatīvās iekšējā modeļa pieejas izmantošanai pašu kapitāla prasību aprēķināšanai, var būt operacionāli sarežģīti veikt

⁵ Komisijas Deleģētā regula (ES) 2022/2060 (2022. gada 14. jūnijs), ar ko Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 575/2013 papildina attiecībā uz regulatīvajiem tehniskajiem standartiem, kuros precīzē kritērijus riska faktoru modelējamības novērtēšanai saskaņā ar iekšējā modeļa pieeju (*IMA*) un norāda minētā novērtējuma biežumu saskaņā ar 325.be panta 3. punktu (OV L 276, 26.10.2022., 60. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2022/2060/oj).

sagaidāmā iztrūkuma riska mēra un spriedzes scenārija riska mēra ikdienas aprēķinus saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 2013/575 325.ba panta 1. punktu. Proti, ikdienas aprēķiniem ir nepieciešama skaitļošana un operacionālo un pārvaldības procesu savlaicīguma prasību ievērošana. Tādēļ būtu īslaicīgi jāļauj kredītiestādēm regulatīvā sagaidāmā iztrūkuma riska mēra un spriedzes scenārija riska mēra vērtības aprēķināt un atklāt reizi nedēļā, nevis katru dienu. Tas ļautu Savienības kredītiestādēm saglabāt vienlīdzīgus konkurences apstākļus ar tām bankām citās jurisdikcijās, kurām alternatīvā iekšējā modeļa pieeja būs jāizmanto tikai vēlāk.

- (10) Regulas (ES) Nr. 575/2013 325.bh panta 1. punkta i) apakšpunktā un 325.j pantā ir ietverti īpaši nosacījumi pašu kapitāla prasību aprēķināšanai riska darījumiem ar kolektīvo ieguldījumu uzņēmumiem ("KIU") gan saskaņā ar alternatīvo standartizēto pieeju, gan alternatīvo iekšējā modeļa pieeju. Lai izvairītos no ļoti piesardzīga režīma piemērošanas, kredītiestādēm jāspēj periodiski pārbaudīt visas riska darījuma pamatā esošās KIU sastāvdaļas un aprēķināt pašu kapitāla prasības KIU riska darījumam tā, it kā tām būtu tieši riska darījumi ar KIU sastāvdaļām. Banku spēja īstenot caurskatāmības pieeju ir atkarīga no KIU sastāva datu pieejamības caurskatīšanas datumā, kas līdz šim ir izrādījis ļoti sarežģīti, jo KIU pārvaldniekiem konfidencialitātes apsvērumu dēļ ir maz stimulu sniegt strukturētu un detalizētu informāciju par KIU sastāvu. Tā rezultātā kredītiestādes bieži vien nevar izmantot caurskatāmības metodiku nevienā no pieejām, un tām bieži vien būtu jāatgriežas pie piesardzīga režīma. Tāpēc citas lielākās jurisdikcijas ir ierosinājušas grozījumus attiecībā uz KIU riska darījumiem piemēroto režīmu gan saskaņā ar *FRTB* standartizēto pieeju, gan iekšējā modeļa pieeju. Tāpēc, lai izvairītos no vienlīdzīgu konkurences apstākļu izkropļojumiem un nesamērīga operacionālā sloga saistībā ar caurskatāmības pieejas izmantošanu, saskaņā ar citās jurisdikcijās paredzēto ir jāievieš elastība iestādēm veikt daļēju caurskatīšanu un šajā nolūkā jāprecizē minētās daļējās caurskatīšanas minimālā robežvērtība, vienlaikus pieprasot minētajām iestādēm izmantot piesardzīgāku režīmu attiecībā uz KIU daļu, kuru nevar caurskatīt. Lai nodrošinātu vienkāršību, minētās minimālās robežvērtības struktūra būtu jāprecizē, ņemot vērā riska darījuma tirgus vērtību. Ja riska darījuma tirgus vērtību nav atbilstīgi piemērot konkrētiem KIU riska darījumiem, piemēram, riska darījumiem ar lielu aizņemto līdzekļu īpatsvaru, kredītiestādēm tas būtu jāatspoguļo savā caurskatāmības pieejā saskaņā ar savu kompetento iestāžu prasībām. Būtu jānosaka arī mazāks caurskatīšanas biežums. Turklāt saskaņā ar alternatīvo iekšējā modeļa pieeju kredītiestādēm būtu jāļauj izmantot caurskatīšanai alternatīvu metodiku, ja to apstiprina to kompetentās iestādes. Attiecībā uz KIU riska darījumiem, kas pakļauti vega riskam, caurskatāmības pieeju ir sarežģīti īstenot, un tā nav saskaņota ar veidu, kādā kredītiestādes pārvalda šo pozīciju risku, jo vega jutīgums nav summējams un to nevar vienkārši sadalīt. Tomēr KPR noteikumi paredz, ka kredītiestādēm jāizmanto viena un tā pati pieeja, lai aprēķinātu pašu kapitāla prasības attiecībā uz tirgus risku visiem viena un tā paša KIU riska darījuma riska faktoriem. Tāpēc kredītiestādei, kas šādai KIU pozīcijai izmanto caurskatāmības pieeju, lai aprēķinātu kapitāla prasības attiecībā uz delta riska faktoru, ir jāizmanto caurskatāmības pieeja kapitāla prasībām attiecībā uz vega riska faktoru. Lai mazinātu iestāžu operacionālo slogu, šādām kredītiestādēm būtu jāļauj izmantot alternatīvu pieeju, lai aprēķinātu pašu kapitāla prasības attiecībā uz KIU riska darījuma vega riska faktoru, neatkarīgi no pieejas, ko izmanto, lai kapitalizētu citu veidu risku, kas saistīts ar minēto riska darījumu.
- (11) Atlikušā riska palielinājums (*RRAO*) nosaka papildu kapitāla prasību riskiem, kas vēl nav novērti ar citiem alternatīvās standartizētās pieejas komponentiem. Tā kā *RRAO* prasību aprēķina, pamatojoties uz instrumenta nosacīto vērtību neatkarīgi no tā riska,

un riska ierobežošanu atzīst tikai gadījumos, kad pret risku nodrošināmais un riska ierobežošanas instruments pilnībā atbilst, varētu būt gadījumi, kad pašu kapitāla prasības attiecībā uz *RRAO* nav saskaņotas ar faktisko atlikušo risku tirdzniecības nodaļas līmenī. Lai izvairītos no nesamērīgām kapitāla prasībām instrumentiem ar atlikušajiem riskiem, kurus kredītiestādes varētu lielā mērā ierobežot tirgū, un lai saglabātu vienlīdzīgus konkurences apstākļus ar citām jurisdikcijām, kas ir īstenojušas vai īsteno īpašus pasākumus attiecībā uz *RRAO*, būtu jānosaka, ka reizinātāji ir jāpiemēro *RRAO* kapitāla prasībām attiecībā uz instrumentiem, kuru pamatā ir nākotnē īstenojams svārstīgums, kas ir iespējas līgumi, kurus var izmantot ierobežotā skaitā datumu, vai kas ir iespējas līgumi par starpību starp divām pastāvīga termiņa mijmaiņas darījumu likmēm, kuras denominētas tajā pašā valūtā, ja minētajiem instrumentiem *RRAO* prasību piemēro tikai minēto iemeslu dēļ.

- (12) Saistību neizpildes riska pašu kapitāla prasība saskaņā ar alternatīvo standartizēto pieeju aptver tirgus riskam pakļauto riska darījumu emitentu un parādnieku saistību neizpildes risku viena gada laikposmā. Riska ierobežošanu atzīst riska darījumiem ar vienu un to pašu emitentu vai parādnieku, ievērojot īpašus nosacījumus, tostarp termiņu nesakritību starp dažādām pozīcijām. Daži no šiem nosacījumiem neļauj atzīt ekonomikas riska ierobežošanu starp kapitāla vērtspapīru atvasināto instrumentu un tā paša pamatā esošā instrumenta naudas pozīciju, kas ir praksē plaši izmantota riska vadības pieeja. Lai stimulētu riska ierobežošanu un nodrošinātu saskaņotību ar līdzīgiem pasākumiem citās jurisdikcijās, šāda veida ekonomikas riska ierobežošana būtu jāatzīst, aprēķinot pašu kapitāla prasības saistību neizpildes riskam saskaņā ar alternatīvo standartizēto pieeju.
- (13) Ar Regulu (ES) 2024/1623 alternatīvajā standartizētajā pieejā tika ieviesta konkrēta riska pakāpe riska darījumiem ar oglekļa tirdzniecību ES emisijas kvotu tirdzniecības sistēmā (ES ETS), pamatojoties uz Savienības oglekļa emisiju kvotu tirgus stabilitāti un ierobežoto svārstīgumu pēdējos gados un saistītajām oglekļa kredītu cenām. Turpmākā kvantitatīvā analīze sniedza pierādījumus, ka papildus zemākajai riska pakāpei cita vērtība būtu jānosaka arī korelācijas parametram, ko izmanto oglekļa tirdzniecības riska darījumu apkopošanai, kā rezultātā šiem konkrētajiem riska darījumiem tiktu noteiktas zemākas pašu kapitāla prasības. Turklāt informācijas apmaiņa starp bankām un regulatoriem no citām jurisdikcijām, tostarp notiekošie apspriešanās procesi, liecina, ka līdzīgus pasākumus varētu pieņemt minēto jurisdikciju veiktajā galīgajā īstenošanā. Tāpēc, ņemot vērā esošos pierādījumus, būtu jānosaka, ka līdz 2029. gada 31. decembrim korelācijas parametrs ir jāgroza, izmantojot reizinātāju, uz atbilstīgu vērtību.
- (14) Kavēšanās ar “Bāzele III” noteikumu īstenošanu jurisdikcijās ar starptautiski aktīvām bankām rada vienlīdzīgu konkurences apstākļu pagaidu izkropļojumus – arī riska darījumu vērtības minimālās robežvērtības dēļ, kas Savienībā kļuva piemērojama no 2025. gada 1. janvāra. Lai mazinātu minētos izkropļojumus un nodrošinātu vienmērīgu pāreju, kredītiestādēm īslaicīgi vajadzētu būt ieguvējam no pašu kapitāla prasību mērķorientētas un ierobežotas pakāpeniskās ieviešanas attiecībā uz tirgus risku alternatīvās standartizētās pieejas ietvaros. Arī kredītiestādēm, kas piemēro vienkāršoto standartizēto pieeju, vajadzētu būt ieguvējam no pakāpeniskās ieviešanas.
- (15) Saskaņā ar Bāzeles standartiem Regulas (ES) Nr. 575/2013 325.i panta 1. punkta a) un b) apakšpunktā ir noteikts, ka attiecībā uz pozīcijām indeksos, kas iekļauti alternatīvajos korelācijas tirdzniecības portfeļos (*ACTP*), kredītiestādes aprēķina vienu jutīgumu pret indeksu, un ir aizliegts *ACTP* indeksa pozīciju sadalīt apakšsastāvdaļu riska faktorus (t. i., viena nosaukuma pozīcijās) un pēc tam veikt minēto riska faktoru

ieskaitu ar tiem pašiem riska faktoriem tajā pašā viena nosaukuma instrumentu sastāvdaļā. Minētās prasības rada neatbilstību starp pieeju, ko kredītiestādes ir ieviesušas minēto riska darījumu riska valdībai, un pašu kapitāla prasību aprēķinu, tādējādi radot papildu operacionālo sarežģītību un palielinot pašu kapitāla prasības. Šo iemeslu dēļ viena no lielākajām jurisdikcijām ar bankām, kas ļoti aktīvi darbojas *ACTP* tirdzniecībā, ir izvēlējusies ļaut bankām sadalīt *ACTP* indeksa riska darījumus. Lai saglabātu vienlīdzīgus konkurences apstākļus, kredītiestādēm īslai cīgi būtu jādod elastība piemērot sadalīšanas pieeju un veikt apakšsastāvdaļu riska darījumu ieskaitu tiem pašiem riska faktoriem.

- (16) *FRTB* standartu īstenošana ievieš pret risku jutīgāku un sarežģītāku metodiku, kas var nebūt nepieciešama iestādēm, kuras veic nelielas tirdzniecības darbības. Tas jo īpaši attiecas uz tām mazajām iestādēm, kuras kvalificējas atkāpei attiecībā uz maziem tirdzniecības portfeļa darījumiem saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 575/2013 94. pantu, bet pārsniedz minētās regulas 325.a pantā noteiktās robežvērtības ārvalstu valūtas riska vai preču riska dēļ, kas izriet no netirdzniecības portfeļa pozīcijām. Ņemot vērā to, ka citās lielākajās jurisdikcijās vai nu ir ieviesti līdzīgi pasākumi, vai tās nepiemēro tirgus riska pašu kapitāla prasības bankām ar maziem tirdzniecības portfeļa darījumiem, nolūkā izvairīties no nesamērīgām īstenošanas izmaksām un operacionālās sarežģītības šādām Savienības kredītiestādēm ar maziem tirdzniecības portfeļa darījumiem būtu jāļauj izmantot vienkāršoto standartizēto pieeju attiecībā uz to netirdzniecības portfeļa pozīcijām, kas pakļautas ārvalstu valūtas riskam un preču riskam.
- (17) Kavēšanās jaunā tirgus riska regulējuma īstenošanā jurisdikcijās ar starptautiski aktīvām bankām nozīmē, ka tās Savienības kredītiestādes, kuras ir veikušas sarežģītas tirdzniecības darbības un kurām ir sarežģītāki portfeļi, saskartos ar nevienlīdzīgiem konkurences apstākļiem, ja “Bāzele III” standartu īstenošana tiktu atlikta uz laiku pēc 2027. gada 1. janvāra vai prasības citās jurisdikcijās tiktu īstenotas elastīgāk. “Bāzele III” standartu īstenošanas uzraudzība citās lielākajās jurisdikcijās ir parādījusi, ka ir ļoti maz ticams, ka lielākajām ārpus Savienības bankām no 2027. gada 1. janvāra būtu jāīsteno *FRTB* noteikumi savās piederības jurisdikcijās. Tajā pašā laikā, lai nodrošinātu, ka jaunā tirgus riska regulējuma konkrētie aspekti, jo īpaši saistībā ar alternatīvo iekšējā modeļa pieeju, nav pārmērīgi sarežģīti vai pārāk konservatīvi un tādējādi nerada nepamatotu operacionālo sarežģītību vai pārmērīgas kapitāla prasības, šie konkrētie aspekti ir atkārtoti jānovērtē (un, iespējams, jāpārkalibrē). Šajā kontekstā un lai ierobežotu iespējamās neizdevīgos konkurences apstākļus, kas negatīvi ietekmētu Savienības banku nozares konkurētspēju minētajā jomā un Savienības ekonomikas finansēšanu, kredītiestādēm, kuras negatīvi ietekmē jauno tirgus riska noteikumu īstenošana, pēc tam, kad ir piemēroti ar šo regulu ieviestie mērķorientētie grozījumi, būtu jāļauj šīs regulas trīs gadu darbības laikā ierobežot minēto ietekmi uz kapitālu.
- (18) Kopumā ierosinātajiem pagaidu pasākumiem būtu jāspēj novērst daudzas, bet ne visas vienlīdzīgu konkurences apstākļu atšķirības starp lielākajām jurisdikcijām. Lai pārejas periodā saglabātu vienlīdzīgus konkurences apstākļus līdz brīdim, kad lielākās jurisdikcijas pabeigs un īsteno *FRTB* standartus, kredītiestādēm, kuras nelabvēlīgi ietekmē *FRTB* noteikumi, būtu jāļauj šīs deleģētās regulas trīs gadu piemērošanas periodā ierobežot minēto noteikumu ietekmi uz to kapitāla prasībām, minētajām kapitāla prasībām piemērojot reizinātāju, kas ir mazāks par vai vienāds ar 1. Ņemot vērā to, ka jaunā regulējuma ietekme uz šīm kredītiestādēm ir atšķirīga, reizinātāja kalibrēšana būtu jāveic konkrētas bankas līmenī. Turklāt, tā kā kredītiestādes reizinātāju piemērotu līdz 2029. gada 31. decembrim, tām vajadzētu būt iespējai

periodiski pārkalibrēt reizinātāju līdz uzticamam etalonam, lai ņemtu vērā izmaiņas to portfeļos un tirgus apstākļos. Tāpēc ir jāievieš reizinātājs, kas jauno noteikumu ietekmi samazina līdz iepriekšējās “Bāzele 2.5” īstenošanas līmenim. Lai nodrošinātu šādu precīzu reizinātāja kalibrēšanu un izvairītos no pārmērīgas operacionālās sarežģītības, tostarp vairāku nošķiruma koncepciju piemērošanas vienā un tajā pašā iestādē, un izmaiņām modeļos, ko izmanto saskaņā ar “Bāzele 2.5” regulējumu, reizinātājs ir jāaprēķina, izmantojot tirdzniecības portfeļa / netirdzniecības portfeļa nošķirumu saskaņā ar “Bāzele 2.5” īstenošanu. Kredītiestādēm, kuras drīkst izmantot reizinātāju un kuras izvēlas to piemērot no 2027. gada 1. janvāra, vajadzētu būt arī iespējai pārtraukt tā izmantošanu pirms trīs gadu perioda beigām, taču tām nevajadzētu ļaut vēlāk atsākt reizinātāja izmantošanu. Ziņošanas un informācijas atklāšanas prasības ir būtiski instrumenti, lai nodrošinātu prudenciālo uzraudzību un tirgus disciplīnu. Tāpēc kredītiestādēm, kas izvēlas piemērot reizinātāju, būtu arī jāturpina sniegt pārskatus un atklāt informāciju par savām saistošajām pašu kapitāla prasībām saskaņā ar “Bāzele 2.5” īstenošanu, izmantojot attiecīgos noteikumus, kas paredzēti 2024. gada 8. jūlijā spēkā esošajā KPR redakcijā.

- (19) Tāpēc Regula (ES) Nr. 575/2013 būtu attiecīgi jāgroza.
- (20) Lai nodrošinātu pienācīgas riska vadības un datu apkopošanas spējas, šajā regulā ietvertos noteikumus piemēro, neskarot KPR un KPD bankām noteiktos pienākumus. Bankām būtu jāsadarbojas ar savām uzraudzības iestādēm, lai novērstu visus šajās jomās konstatētos trūkumus.
- (21) Regulā (ES) 2024/1623 noteiktās tirgus riska prasības sāks piemērot no 2027. gada 1. janvāra. Tāpēc, lai izvairītos no pretrunīgām prasībām iestādēm, šīs regulas piemērošanas diena ir jāsaskaņo ar minēto dienu. Lai novērstu nenoteiktību tirgus dalībnieku un publisko iestāžu vidū, šai regulai būtu jāstājas spēkā nākamajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*,

IR PIENĒMUSI ŠO REGULU.

1. pants

Grozījums Regulā (ES) Nr. 575/2013

Regulā (ES) Nr. 575/2013 iekļauj šādu 495.i līdz 495.v pantu:

“495.i pants

Pārejas noteikumi attiecībā uz peļņas un zaudējumu attiecinājuma pārbaudi saskaņā ar alternatīvo iekšējā modeļa pieeju tirgus riskam

1. Atkāpjoties no 325.az panta 2. punkta d) apakšpunkta, līdz 2029. gada 31. decembrim iestādes var izmantot alternatīvo iekšējā modeļa pieeju, lai aprēķinātu pašu kapitāla prasības attiecībā uz tirgus risku tirdzniecības nodaļām, kas neatbilst 325.bg pantā noteiktajām prasībām.
2. Šā panta 1. punkta nolūkos iestādes uzskata, ka attiecībā uz darbības jomā esošajām tirdzniecības nodaļām teorētiskās izmaiņas minēto tirdzniecības nodaļu portfeļu vērtībā, kas noteiktas, pamatojoties uz iestāžu riska mērīšanas modeļiem, ir tuvas hipotētiskajām izmaiņām minēto tirdzniecības nodaļu portfeļu vērtībā, kas noteiktas, pamatojoties uz iestāžu cenu noteikšanas modeļiem.

495.j pants

Pārejas operacionāls atvieglojuma pasākums attiecībā uz pašu kapitāla prasībām nemodelējamiem riska faktoriem

1. Atkāpjoties no Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2022/2060* 1. panta 1. punkta un 4. panta 2. punkta, līdz 2029. gada 31. decembrim iestādes var kā modelējamu šīs regulas 325.be panta vajadzībām novērtēt riska faktoru, attiecībā uz kuru iestāde ir identificējusi vismaz divas pārbaudāmas cenas novērošanas periodos, kas minēti Deleģētās regulas (ES) 2022/2060 1. panta 1. un 2. punktā un 4. panta 2. un 3. punktā.
2. Iestādes 1. punktā minētajiem riska faktoriem piešķir likviditātes periodu, kas vienāds ar 250, dalīts ar pārbaudāmo cenu skaitu, kuras identificētas saskaņā ar Deleģēto regulu (ES) 2022/2060, un noapaļots līdz tuvākajam ilgākajam likviditātes periodam, kas noteikts šīs regulas 325.bd panta 2. tabulā.

Saskaņā ar pirmo daļu piešķirtais likviditātes periods nav īsāks par likviditātes periodu, kas tiktu piešķirts riska faktoram, ja pārbaudāmo cenu skaits būtu pietiekams, lai riska faktoru novērtētu kā modelējamu saskaņā ar Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2022/2060 1. panta 1. un 2. punktu un 4. panta 2. un 3. punktu.
3. Iestādes 325.bb pantā minētajā aprēķinā iekļauj visus tos riska faktorus, ko uzskata par modelējamiem saskaņā ar 1. punktu. Iestādes 325.bk pantā noteikto aprēķinu tvērumā iekļauj citus nemodelējamus riska faktorus.

* Komisijas Deleģētā regula (ES) 2022/2060 (2022. gada 14. jūnijs), ar ko Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 575/2013 papildina attiecībā uz regulatīvajiem tehniskajiem standartiem, kuros precizē kritērijus riska faktoru modelējamības novērtēšanai saskaņā ar iekšējā modeļa pieeju (*IMA*) un norāda minētā novērtējuma biežumu saskaņā ar 325.be panta 3. punktu (OV L 276, 26.10.2022., 60. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2022/2060/oj).

495.k pants

Pārejas noteikumi par datu prasībām jaunu emisiju modelējamības novērtēšanai

Atkāpjoties no Deleģētās regulas (ES) 2022/2060 1. panta 2. punkta un 4. panta, līdz 2029. gada 31. decembrim iestādes, novērtējot riska faktoru modelējamību saskaņā ar šīs regulas 325.be pantu, ņem vērā, ka attiecībā uz jauniem riska faktoriem no nesen emitētiem vai nesen izveidotiem instrumentiem:

- (a) Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2022/2060 1. panta 1. punktā un 4. pantā minētais novērošanas periods sākas dienā, kad minētos instrumentus pirmo reizi emitē vai tirgo tirgū;
- (b) minimālais pārbaudāmo cenu skaits, kas ir reprezentatīvs riska faktoram saskaņā ar minēto deleģēto regulu, tiek proporcionāli piemērots līdz laikam, kas ir 12 mēnešus pēc minētās emisijas vai pēc minētā pirmā tirdzniecības datuma.

495.l pants

Pārejas noteikumi par pašu kapitāla prasībām saskaņā ar iekšējo saistību nepildīšanas riska modeli

Atkāpjoties no 325.bp panta 5. punkta a) apakšpunkta, līdz 2029. gada 31. decembrim iestādes piemēro reizinātāju, kas vienāds ar 0, saistību neizpildes varbūtības aplēsēm, ko izmanto, lai aprēķinātu pašu kapitāla prasības saistību neizpildes riskam saskaņā ar iekšējo saistību nepildīšanas riska modeli, kas noteikts Trešās daļas IV sadaļas 1.b nodaļas 3. iedaļā, visiem emitentiem vai parādniekiem, ar kuriem veiktajiem riska darījumiem tiktu piemērota 0 % riska pakāpe, aprēķinot pašu kapitāla prasības saistību neizpildes riskam saskaņā ar alternatīvo standartizēto pieeju.

495.m pants

Pārejas noteikumi par alternatīvās iekšējā modeļa pieejas aprēķināšanas biežumu

1. Līdz 2029. gada 31. decembrim iestādes, kas piemēro 325.ba panta 1. punktu, lai aprēķinātu savas pašu kapitāla prasības attiecībā uz tirgus risku, var izvēlēties 325.ba panta 1. punkta b) apakšpunktā minētās vidējās vērtības aprēķināt par iepriekšējām 12 nedēļām, nevis iepriekšējām 60 darba dienām.
2. Līdz 2029. gada 31. decembrim iestādes, kurām ir jāievēro 455. panta 2. punkta a) un b) apakšpunktā noteiktās informācijas atklāšanas prasības, var izvēlēties minētajā pantā norādītās vērtības atklāt par iepriekšējām 12 nedēļām, nevis par iepriekšējām 60 darba dienām.

495.n pants

Pārejas noteikumi par pašu kapitāla prasībām attiecībā uz pozīcijām KIU saskaņā ar alternatīvo iekšējā modeļa pieeju

1. Atkāpjoties no 325.bh panta 1. punkta i) apakšpunkta, līdz 2029. gada 31. decembrim iestādes var caurskatīt:
 - (a) vismaz 50 % no visām KIU pamatā esošajām pozīcijām, mērot pēc tirgus vērtības;
 - (b) KIU pamatā esošās pozīcijas – reizi ceturksnī, nevis reizi nedēļā.Pirmās daļas a) apakšpunkta nolūkos iestādes pašu kapitāla prasību attiecībā uz tirgus risku visām atlikušajām pozīcijām minētajā KIU aprēķina, izmantojot 325.j panta 1. punkta b) apakšpunkta i) punktā noteikto riska pakāpi.
2. Veicot 1. punktā minēto caurskatīšanu, iestādes spēj uzraudzīt riskus, kas izriet no nozīmīgām izmaiņām attiecīgo KIU sastāvā starp diviem aprēķina datumiem.
3. Atkāpjoties no 325.bh panta 1. punkta i) apakšpunkta, iestāde var izmantot alternatīvu modelēšanas pieeju, lai aprēķinātu pašu kapitāla prasības attiecībā uz tirgus risku pozīcijām KIU saskaņā ar alternatīvo iekšējā modeļa pieeju, ja to ir apstiprinājusi tās kompetentā iestāde.

495.o pants

Pārejas noteikumi par pašu kapitāla prasībām attiecībā uz pozīcijām KIU saskaņā ar alternatīvo standartizēto pieeju

1. Atkāpjoties no 325.j panta 1. punkta a) apakšpunkta, līdz 2029. gada 31. decembrim iestādes var caurskatīt:
 - (a) vismaz 50 % no pamatā esošajām pozīcijām minētajos KIU, mērot pēc tirgus vērtības;
 - (b) KIU pamatā esošās pozīcijas – reizi ceturksnī, nevis reizi mēnesī.Pirmās daļas a) apakšpunkta nolūkos iestādes pašu kapitāla prasību attiecībā uz tirgus risku visām atlikušajām pozīcijām minētajos KIU aprēķina, izmantojot 325.j panta 1. punkta b) apakšpunkta i) punktā noteikto pieeju.
2. Atkāpjoties no 325.j panta 1.a un 3. punkta un līdz 2029. gada 31. decembrim, lai aprēķinātu pašu kapitāla prasības vega riskam, iestādes pozīcijas KIU var uzskatīt par atsevišķām kapitāla vērtspapīru pozīcijām ar 100 % riska pakāpi, neatkarīgi no citām pieejām, kas izmantotas, lai aprēķinātu pašu kapitāla prasības citiem riska faktoriem tām pašām pozīcijām.

495.p pants

Pārejas noteikumi par pašu kapitāla prasībām attiecībā uz atlikušā riska papildinājumu saskaņā ar alternatīvo standartizēto pieeju

Atkāpjoties no 325.u panta, līdz 2029. gada 31. decembrim iestādes saskaņā ar minēto pantu aprēķinātajām pašu kapitāla prasībām attiecībā uz atlikušajiem riskiem piemēro reizinātāju, kas vienāds ar 0, šādiem instrumentiem:

- (a) instrumentiem, kas atsaucas uz nākotnē īstenojamu svārstīgumu kā pamatā esošu un kuriem nepiemērotu atlikušā riska palielinājumu citu iemeslu dēļ;
- (b) instrumentiem, kas ir iespējas līgumi, kurus var izmantot ierobežotā iepriekš noteiktu datumu kopumā, un kuriem nepiemērotu atlikušā riska palielinājumu citu iemeslu dēļ;
- (c) instrumentiem, kas ir iespējas līgumi par starpību starp divām pastāvīga termiņa mijmaiņas darījumu likmēm, kuras denominētas tajā pašā valūtā, un kuriem nepiemērotu atlikušā riska palielinājumu citu iemeslu dēļ.

495.q pants

Pārejas noteikumi par pašu kapitāla prasību aprēķināšanu saistību neizpildes riskam saskaņā ar alternatīvo standartizēto pieeju

Atkāpjoties no 325.x panta 4. punkta, līdz 2029. gada 31. decembrim iestādes pēc saviem ieskatiem var iedalīt:

- (a) naudas kapitāla vērtspapīru pozīcijām, kas ierobežo atvasināto instrumentu risku – tādu pašu termiņu kā atvasinātajiem instrumentiem, kuru risku tās ierobežo;
- (b) trīs mēnešu termiņu kapitāla vērtspapīru atvasināto instrumentu riska darījumiem.

495.r pants

Pārejas noteikumi par pašu kapitāla prasību aprēķināšanu saskaņā ar alternatīvo standartizēto pieeju instrumentiem, kuri pakļauti ES ETS oglekļa tirdzniecības riskam

Atkāpjoties no 325.at panta 2. punkta un līdz 2029. gada 31. decembrim, lai aprēķinātu pašu kapitāla prasības tirgus riskam saskaņā ar alternatīvo standartizēto pieeju instrumentiem, kuri pakļauti ES ETS oglekļa tirdzniecības delta preču riskam, iestādes minētajā pantā noteikto termiņa korelācijas parametru dala ar 99,1 %.

495.s pants

Pārejas noteikumi par pašu kapitāla prasību pakāpenisku ieviešanu alternatīvās standartizētās pieejas un vienkāršotās standartizētās pieejas ietvaros

1. Līdz 2029. gada 31. decembrim iestādes reizinātāju 0,9 piemēro rezultātam, kas iegūts, aprēķinot pašu kapitāla prasības attiecībā uz tirgus risku atbilstīgi 325.h panta 4. punktā noteiktajai uz jutīgumu balstītajai metodei.
2. Līdz 2029. gada 31. decembrim iestādes reizinātāju 0,9 piemēro rezultātam, kas iegūts, aprēķinot pašu kapitāla prasības attiecībā uz tirgus risku saskaņā ar 325. panta 2. punktā minēto vienkāršoto standartizēto pieeju.

495.t pants

Pārejas noteikumi par ACTP portfela instrumentiem piemērojamo režīmu

Atkāpjoties no 325.i panta 1. punkta a) un b) apakšpunkta, līdz 2029. gada 31. decembrim iestādes var izvēlēties minētajā pantā noteikto režīmu piemērot arī *ACTP* iekļautajām pozīcijām.

495.u pants

Pārejas noteikumi par atkāpi attiecībā uz iestādēm ar maziem tirdzniecības portfela darījumiem

Līdz 2029. gada 31. decembrim iestāde, kura drīkst izmantot 94. pantā noteikto režīmu, var piemērot 325. panta 2. punktā minēto pieeju, lai aprēķinātu savas pašu kapitāla prasības attiecībā uz tirgus risku netirdzniecības portfela pozīcijām, kuras pakļautas ārvalstu valūtas riskam vai preču riskam.

495.v pants

Pārejas noteikumi par reizinātāja piemērošanu pašu kapitāla prasībām attiecībā uz tirgus risku

1. Līdz 2029. gada 31. decembrim iestāde var izvēlēties piemērot reizinātāju savām pašu kapitāla prasībām attiecībā uz tirgus risku, kas aprēķinātas, izmantojot 325. panta 1. punktā minētās un 325.c līdz 325.ay pantā, 325.az līdz 325.bp pantā un 326. līdz 361. pantā noteiktās pieejas, ja tās pašu kapitāla prasības attiecībā uz tirgus risku, kuras aprēķinātas, piemērojot šo regulu 2024. gada 9. jūlijā spēkā esošajā redakcijā un ņemot vērā 495.i līdz 495.t pantā noteiktos pārejas režīmus no 2027. gada 31. marta, ir augstākas nekā tās pašu kapitāla prasības attiecībā uz tirgus risku,

kuras aprēķinātas, piemērojot šīs regulas Trešās daļas IV sadaļu 2024. gada 8. jūlijā spēkā esošajā redakcijā.

2. Iestāde nepiemēro 1. punktā minēto reizinātāju, ja tā aprēķina savas pašu kapitāla prasības attiecībā uz tirgus risku, piemērojot tikai 326.–361. pantu.
3. Iestāde, kas izvēlas piemērot 1. punktā noteikto režīmu, nekavējoties informē kompetentās iestādes un sniedz pierādījumus par atbilstību minētajā punktā noteiktajām prasībām.
4. Iestāde, kas piemēro 1. punktā noteikto režīmu, jebkurā laikā var pārtraukt minētā režīma piemērošanu, ar noteikumu, ka tā ir informējusi savu kompetento iestādi. Iestāde, kas pārtrauc minētā režīma piemērošanu, to vairs nepiemēro vēlāk.
5. Iestāde, kas izvēlas izmantot 1. punktā minēto reizinātāju, reizi trijos mēnešos kalibrē šādu reizinātāju kā attiecību starp tās pašu kapitāla prasībām attiecībā uz tirgus risku, kas aprēķinātas, piemērojot šīs regulas Trešās daļas IV sadaļu 2024. gada 8. jūlijā spēkā esošajā redakcijā, un tās pašu kapitāla prasībām attiecībā uz tirgus risku, kas aprēķinātas, piemērojot šo regulu 2024. gada 9. jūlijā spēkā esošajā redakcijā, ņemot vērā 495.i līdz 495.t pantā noteiktos pārejas režīmus.
6. Iestāde, kas piemēro 1. punktā noteikto reizinātāju, turpina sniegt arī informāciju par pašu kapitāla prasībām attiecībā uz tirgus risku, kuras aprēķinātas, piemērojot šīs regulas Trešās daļas IV sadaļu 2024. gada 8. jūlijā spēkā esošajā redakcijā.
7. Iestāde, kas piemēro 1. punktā noteikto reizinātāju, atklāj informāciju, ka tā izvēlas piemērot reizinātāju. Minētā iestāde turpina ievērot arī informācijas atklāšanas prasības, ko piemēro pašu kapitāla prasībām attiecībā uz tirgus risku, kas izklāstītas šīs regulas astotajā daļā 2024. gada 8. jūlijā spēkā esošajā redakcijā.
8. Lai noteiktu savas pašu kapitāla prasības attiecībā uz tirgus risku, kas saskaņā ar 1. un 5. punktu aprēķinātas, piemērojot šo regulu 2024. gada 9. jūlijā spēkā esošajā redakcijā, iestāde izmanto prasības iekļaušanai tirdzniecības portfeli, kas noteiktas šīs regulas 104. pantā 2024. gada 8. jūlijā spēkā esošajā redakcijā.”.

2. pants

Stāšanās spēkā un piemērošana

Šī regula stājas spēkā nākamajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

To piemēro no 2027. gada 1. janvāra.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē, 4.6.2026

*Komisijas vārdā –
priekšsēdētāja
Ursula VON DER LEYEN*